

Regulatorna agencija
za komunikacije

Mehmeda Spahe 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel.: ++387 (0)33 250 600
Fax: ++387 (0)33 713 080
E-mail: info@rak.ba

PRAVILO 32/2008 O PRENOSIVOSTI TELEFONSKIH BROJEVA

Thursday, July 10, 2008

PRAVILO 32/2008 O PRENOSIVOSTI TELEFONSKIH BROJEVA ("Službeni glasnik BiH", broj 20/08)

Na osnovu člana 39. stav 1., čl. 8 st. 4., čl. 27. st. 4. i čl. 38. Zakona o komunikacijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 31/03), tačke 4.1 f) Odluke o dopuni politike sektora telekomunikacija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 103/06), Vijeće Regulatorne agencije za komunikacije na svojoj sjednici održanoj 31.01.2008. godine, *d o n o s i*

PRAVILO 32/2008 O PRENOSIVOSTI TELEFONSKIH BROJEVA

DIO PRVI- UVODNE NAPOMENE

Član 1.

(Predmet)

(1) Pravilom o prenosivosti telefonskih brojeva (u daljem tekstu: Pravilo), uređuju se tehnički i administrativni uslovi kojima pretplatnici u javnoj telefonskoj mreži Bosne i Hercegovine zadržavaju svoj/svoje brojeve nezavisno od promjene lokacije, servisa i operatera telekomunikacija.

(2) Ovim Pravilom ne daje se pravo na prenos brojeva iz fiksne u mobilnu javnu

telefonsku mrežu i obrnuto.

Član 2.

(Definicije pojmova i skraćenica)

Pojmovi i skraćenice koji se koriste u ovom Pravilu imaju slijedeća značenja:

- (a) **Prenosivost broja** je usluga koja omogućava pretplatniku koji ispunjava zadane uslove navedene u ovom Pravilu, u okviru javno raspoloživog telefonskog servisa, da zadrži svoj/e broj/e nezavisno od izbora usluga koje daju javno raspoloživi telefonski servisi.
- (b) **Prenos broja** je skup tehničkih i organizacionih mjera kojima se izvršava usluga prenosivosti broja na način propisan ovim Pravilom.
- (c) **Javna telefonska mreža** označava fiksnu i mobilnu telefonsku mrežu koja se koristi za pružanje javnih telefonskih usluga.
- (d) **Javna telefonska usluga** označava ostvarivanje telekomunikacionog prometa u kojem se uspostavlja telefonski poziv radi prenosa govora, podataka ili fax poruka, kao i signalnih poruka koje se konstituišu u dijelu SMS ili MMS usluga, preko javne telefonske mreže.
- (e) **Fiksni operater** je licencirani operater za pružanje fiksnih javnih telefonskih usluga.
- (f) **Mobilni operater** je licencirani operater za pružanje mobilnih javnih telefonskih usluga.
- (g) **Operater davatelj broja** je fiksni ili mobilni operater čijem broju je dodijeljena usluga prenosivosti broja.
- (h) **Operater primatelj broja** je fiksni ili mobilni operater kome je telefonski broj ustupljen od operatera davatelja broja, kroz uslugu prenosivosti broja.
- (i) **Polazni operater** je fiksni ili mobilni operater u čijoj telefonskoj mreži počinje uspostavljanje prometa prema biranom broju.
- (j) **Pretplatnik** je fizičko ili pravno lice koje sa davateljem javne telefonske usluge ima zaključen pretplatnički ugovor radi pružanja javne telefonske usluge i kao takav se smatra korisnikom te usluge.
- (k) **Poziv** označava uspostavu telekomunikacionog prometa u okviru javne telefonske usluge u kojem telefonski broj pretplatnika predstavlja adresu pozivajuće ili pozivane strane.
- (l) **Nosilac bloka brojeva** (opsega) je nosilac prava korištenja brojeva koji su mu u polaznoj raspodjeli brojeva dodijeljeni na korištenje u skladu sa Pravilom o upravljanju planom brojeva za telefonske usluge Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 36/02).
- (m) **Centralna administrativna baza podataka prenesenih brojeva** je baza podataka koja sadrži podatke o statusu svake transakcije u toku postupka prenosa

broja kao i podatke potrebne za usmjeravanje poziva prema prenesenim brojevima kojima se ažuriraju operativne baze podataka koje se nalaze kod operatera.

(n) **Operativna baza podataka** označava izvor informacija o prenesenim brojevima koja se nalazi kod operatera, sadrži podatke potrebne za usmjeravanje poziva prema prenesenim brojevima i upotrebljava se u procesu uspostavljanja veze.

(o) **Preneseni broj** je broj koji je prenesen iz fiksne/mobilne telekomunikacione mreže operatera kome je dodijeljen po polaznoj raspodjeli u fiksnu/mobilnu telekomunikacionu mrežu drugog operatera.

(p) **Zajedničko rješenje** je skup informatičko-tehničkih rješenja koja omogućuju uspješno povezivanje izvora informacija sa brojevima koji su preneseni, uključujući povezanost funkcija koje dodaje prenosivost broja.

(q) **All Call Query** označava metodu usmjeravanja poziva prema prenesenim brojevima pri kojoj polazna mreža prije uspostavljanja svakog poziva vrši upit u vlastitu operativnu bazu podataka.

(r) **IMSI** - Međunarodna identifikacija mobilnog pretplatnika.

(s) **ID broj** - predbroj za usmjeravanje poziva koji se koristi za uslugu prenosivosti broja, određuje ga Agencija, a služi za usmjeravanje poziva, i to je mrežni broj koji označava telekomunikacionu mrežu (**NetID**) i komutaciju (**NodeID**) na kojoj se nalazi preneseni broj.

(t) **Upravitelj centralne administrativne baze podataka** je pravno lice registrovano u Bosni i Hercegovini kojem je u skladu sa ovim Pravilom dodijeljeno ovlaštenje za uspostavljanje, funkcionisanje, razvoj, testiranje, održavanje i upravljanje centralnom administrativnom bazom podataka prenesenih brojeva.

(u) **Agencija** je Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine.

DIO DRUGI - REALIZACIJA USLUGE PRENOSIVOSTI BROJEVA

Član 3.

(Prenosivost telefonskih brojeva u javnoj telefonskoj mreži)

(1) Operateri u fiksnoj telefonskoj mreži dužni su na zahtjev pretplatnika omogućiti da u slučaju promjene operatera davatelja usluge, servisa ili lokacije priključka zadrži postojeći telefonski broj, u slučaju geografskih brojeva na određenoj geografskoj lokaciji, a u slučaju negeografskih brojeva na bilo kojoj lokaciji.

(2) Operateri u mobilnoj telefonskoj mreži dužni su na zahtjev pretplatnika omogućiti da u slučaju promjene operatera davatelja usluge i servisa u mobilnoj telefonskoj mreži, zadrži postojeći broj.

Član 4.

(Principi prenosivosti brojeva)

Slijedeći principi primjenjivaće se kod prenosivosti brojeva:

- a) Svakom pretplatniku u korištenju javne telefonske usluge biće omogućeno da na njegov zahtjev zadrži postojeći telefonski broj, u slučaju kada postaje pretplatnik drugog operatera. Izuzetak u korištenju usluge prenosivosti broja biće slučaj kada pretplatnik prelazi iz telefonskog servisa fiksnog operatera u telefonski servis mobilnog operatera ili obrnuto.
- b) Prenosivost telefonskog broja primjenjiva je na telefonske brojeve za koje je ta usluga predviđena ovim Pravilom i u javnim telefonskim mrežama u kojima su takvi brojevi dodijeljeni u skladu sa Pravilom o upravljanju planom brojeva za telefonske usluge u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 36/02).
- c) Usluge koje se stavljaju na raspolaganje pretplatniku nosiocu prenesenog broja biće određene ponudom koju operater primatelj broja obezbjeđuje u skladu sa svojim tehničkim mogućnostima.
- d) Telefonski broj koji u skladu sa ovim Pravilom bude prenesen operateru primatelju broja postaje neaktivan kod operatera davatelja tog broja.

Član 5.

(Naknada za prenesenu numeraciju)

- 1) Operater primatelj broja platiće operateru davatelju broja naknadu za broj koji mu je prenesen, proporcionalno iznosu naknade koju operater davatelj broja plaća Agenciji u polaznoj raspodjeli numeracije. Iznos ove naknade neće biti veći od onog koji je propisan RAK Pravilom 11/2001, „Naknada za dozvole za korištenje telefonskih usluga“, Službeni glasnik BiH, broj 36/02, i svim izmjenama i dopunama ovoga Pravila.
- 2) Za korištenje usluge prenosivosti broja pretplatniku, po čijem će se zahtjevu usluga koristiti, operater primatelj broja naplaćivaće posebnu naknadu. Ova naknada ne prelazi iznos od 30 KM i raspoređuje se između operatera davatelja broja i operatera primatelja broja.
- 3) Uvjeti i iznosi za plaćanje naknada iz stava (2) ovoga člana određuju se sporazumom između operatera davatelja broja i operatera primatelja broja.
- 4) Operater primatelj broja može osloboditi pretplatnike, po čijim će se zahtjevima usluga koristiti, plaćanja posebne naknade iz stava (2) ovoga člana, ali time se operater primatelj broja ne oslobađa plaćanja naknade prema operateru davatelju broja određenu stavom (2) i (3) ovoga člana.

Član 6.

(Operativne baze podataka)

- (1) Fiksni i mobilni operateri javnih telefonskih usluga zajedničkim rješenjem uspostaviće vlastite operativne baze podataka čiji sadržaj je usklađen sa sadržajem centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva.
- (2) Operativne baze podataka sadržavaće podatke o prenesenim brojevima u javnoj telefonskoj mreži i predstavljaće jedini validan operativan izvor informacija za sve telefonske brojeve prenesene između operatera.
- (3) Operativne baze podataka ažuriraju se sa podacima iz centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva.
- (4) Zajedničkim rješenjem iz stava (1) ovog člana, za koje će upravitelj centralne administrativne baze podataka propisati način pristupanja centralnoj i operativnim bazama podataka kao i komunikacione protokole između centralne i operativnih baza podataka, a u skladu sa ovim Pravilom i uz saglasnost Agencije, operaterima se određuje ograničen broj dana koji su potrebni za proces prenosa broja.

Član 7.

(Odgovornost u postupku prenosa broja)

- (1) Operater primatelj i operater davatelj broja odgovorni su za cijeli postupak prenosa broja i ispravnog definisanja potrebnih podataka za uspješno uspostavljanje veza sa prenesenim brojem. Ti podaci su dostupni operaterima telekomunikacionih mreža kroz operativne baze podataka.
- (2) Upravitelj centralne administrativne baze podataka odgovoran je za raspoloživost i dostupnost centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva koji će biti definisani od strane upravitelja centralne administrativne baze podataka u skladu sa tačkom 4 člana 6. ovog Pravila.
- (3) Upravitelj centralne administrativne baze podataka je odgovoran za pravovremeno ažuriranje operativnih baza podataka koje se nalaze kod operatera.
- (4) Operater primatelj i operater davatelj broja odgovorni su za korektnu i blagovremenu dostavu podataka o prenesenim brojevima u centralnu administrativnu bazu podataka prenesenih brojeva.
- (5) Finansijska i materijalna odgovornost za neuspjele pozive prema prenesenim brojevima nije na upravitelju centralne administrativne baze podataka.
- (6) Operateri davatelji telekomunikacione usluge moraju na zahtjev upravitelja centralne administrativne baze podataka dostavljati sve potrebne podatke u svrhu praćenja prenosa broja.

Član 8.

(Centralna administrativna baza podataka prenesenih brojeva)

- (1) Za potrebe usluge prenosivosti telefonskih brojeva formirat će se centralna

administrativna baza podataka prenesenih brojeva kojom će rukovoditi upravitelj centralne administrativne baze podataka.

(2) Operateri telekomunikacija će po stupanja na snagu ovoga Pravila, u rokovima i na način koji odredi Agencija, odabrati upravitelja centralne administrativne baze podataka. Odabrani upravitelj centralne administrativne baze podataka će u skladu sa ovim Pravilom i uz saglasnost Agencije definisati način uspostavljanja, funkcionisanja, razvoja, testiranja, održavanja i upravljanja centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva.

(3) Troškove uspostavljanja, funkcionisanja, razvoja, testiranja, održavanja i upravljanja centralnom administrativnom bazom podataka prenesenih brojeva, kao i naknadu razumne dobiti, upravitelju centralne administrativne baze podataka plaćat će operatori telekomunikacija na osnovu ugovora i prema uslovima koji će biti odobreni od strane Agencije.

(4) Upravitelj centralne administrativne baze podataka, na zahtjev Agencije, je obavezan podnijeti izvještaj Agenciji po svim pitanjima koja se odnose na korištenje centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva.

(5) Unos i ažuriranje podataka u operativne baze podataka vrši se iz centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva.

(6) Podaci kojima se ažuriraju operativne baze podataka operatera javnih telefonskih usluga se odnose na sve brojeve koji su preneseni unutar javne telefonske mreže.

(7) Svi operateri javnih telefonskih usluga dužni su odmah po saznanju o postojanju grešaka u sinhronizaciji između operativnih baza podataka o tome obavijestiti upravitelja centralne administrativne baze podataka radi otklanjanja istih.

Član 9.

(Informacije i funkcije radi uspostave operativnosti)

(1) Informacije i funkcije raspoložive operaterima kroz zajedničko rješenje uključuju:

- a) da li je određeni telefonski broj prenesen;
- b) ko je operater za određeni telefonski broj u tački a) ovog stava kada se radi o prenesenom broju;
- c) mrežne podatke o prenesenom telefonskom broju odnosno predbroj za usmjeravanje poziva koji označava telekomunikacionu mrežu i komutaciju u toj mreži na kojoj se nalazi preneseni broj;
- d) usklađivanje podataka, koje obuhvata obavezom operatera da omogućie usklađivanje njihovih operativnih baza podataka sa centralnom administrativnom bazom podataka prenesenih brojeva.

(2) Dodatne informacije i funkcije raspoložive za operatera davatelja i operatera primatelja prenesenog broja kroz zajedničko rješenje uključuju slijedeće:

- a) nalog za registraciju - prenos broja;
  - b) provjera naloga kod operatera davatelja broja;
  - c) oslobađanje od broja koji se prenosi, operatera davatelja broja;
  - d) određivanje dana i sata prenosa broja operateru primatelju broja.
- (3) Zajedničko rješenje neće omogućavati upite između operatera koji učestvuju u procesu uspostavljanja poziva prema prenesenim brojevima za prometnu rutu u vrijeme uspostavljanja veze.

Član 10.

(Zaštita podataka)

Zajedničko rješenje osigurava, u svakom pojedinačnom slučaju, razrađen, brz i jednostavan proces prenosa brojeva u okviru koga upravitelj centralne administrativne baze podataka i operateri, kao nosioci operativnih baza podataka, su dužni da brinu o zaštiti ličnih podataka pretplatnika i povjerljivosti u međuoperativnoj razmjeni.

Član 11.

(Metode usmjeravanja poziva)

- (1) Operateri fiksnih telefonskih mreža u kojima poziv započinje za ispravno usmjeravanje poziva prema prenesenom broju u fiksnoj telefonskoj mreži će koristiti metod usmjeravanja „All call Query“.
- (2) Operateri fiksnih telefonskih mreža u kojima poziv započinje za ispravno usmjeravanje poziva prema prenesenom broju u mobilnoj telefonskoj mreži će koristiti metod usmjeravanja „All call Query“.
- (3) All Call Query je metod usmjeravanja poziva prema prenesenim brojevima kod kojeg polazna mreža prije uspostavljanja svakog poziva vrši upit u vlastitu operativnu bazu prenesenih brojeva. U slučaju da je pozvani broj prenesen, polazna mreža, na temelju predbroja za usmjeravanje poziva -operatorovog ID broja kome se poziv usmjerava- dobivenog iz vlastite operativne baze prenesenih brojeva uspostavlja poziv direktno prema telekomunikacionoj mreži u kojoj se nalazi preneseni broj. U slučaju da broj nije prenesen polazna mreža na temelju pozvanog broja uspostavlja poziv direktno prema telekomunikacionoj mreži kojoj je pozvani broj dodijeljen po polaznoj raspodjeli.
- (4) Operateri mobilnih telefonskih mreža u kojima poziv započinje, za ispravno usmjeravanje poziva prema prenesenom broju u mobilnoj telefonskoj mreži koristiće najkraći raspoloživi put prema mobilnoj telefonskoj mreži u kojoj se taj preneseni broj nalazi (direktno usmjeravanje u skladu sa specifikacijom Evropskog instituta za norme ETSI TS 123 066).

(5) Operateri mobilnih telefonskih mreža u kojima poziv započinje, za ispravno usmjeravanje poziva prema prenesenom broju u fiksnoj telefonskoj mreži koriste direktnu metodu usmjeravanja.

Član 12.

(Principi usmjeravanja)

(1) Polazni operater usmjerava promet telefonskom broju operatera kod koga je prenesen telefonski broj, ako u svojoj operativnoj bazi podataka ima podatke o biranom prenesenom broju i ako u tom momentu ima slobodan kapacitet u interkonekcijskom spojnom putu prema tom telefonskom broju.

(2) Za polazni promet prema telefonskim brojevima za koji polazna mreža nema informaciju u operativnoj bazi podataka da je birani telefonski broj prenesen, poziv se usmjerava operateru koji je nosilac bloka brojeva po polaznoj raspodjeli u koji je uključen broj na koji se taj poziv odnosi.

(3) Za dolazne međunarodne pozive prema prenesenim telefonskim brojevima, usmjeravanje iz stava (1) ovoga člana vrši operater koji obezbjeđuje dolazno međunarodno prespajanje. Dolazni međunarodni pozivi prema telefonskim brojevima za koje operater koji vrši dolazno međunarodno usmjeravanje nema informaciju da je birani broj prenesen, usmjeravaju se operateru koji je po polaznoj raspodjeli nosilac bloka brojeva u koji je uključen broj na koji se taj poziv odnosi.

(4) Za pozive prema prenesenim brojevima u kojima je sadržan kod za izbor operatera, usmjeravanje iz stava (1) ovoga člana u javno raspoloživu telefonsku uslugu vrši operater određen izborom ili predizborom.

(5) Operater primatelj broja odgovoran je za uspostavu telefonskog prometa (terminiranje poziva) prema prenesenim brojevima u okviru svoje javne telefonske mreže pod uslovom da su ispunjeni svi propisani uslovi iz ovog člana.

(6) Promet prema prenesenom telefonskom broju koji zahtjeva usmjeravanje između različitih javnih telefonskih mreža, usmjerava se preko istih interkonekcijskih vodova kao i promet prema neprenesenom telefonskom broju koji zahtjeva usmjeravanje između tih telefonskih mreža.

(7) Posebni interkonekcijski vodovi ne koriste se za promet prema prenesenim brojevima, osim ako je drugačije dogovoreno između operatera.

Član 13.

(Upotreba i struktura ID broja)

(1) Kako bi se osiguralo ispravno usmjeravanje prometa za pozive prema prenesenim brojevima, u razmjeni signalizacije uz nacionalni broj koji je predmet uspostave poziva, operater koji je dobio zahtjev za uspostavu poziva, radi uspješne uspostave poziva, poslaće operateru kod koga je broj prenesen pridruženi ID broj operatera kome se poziv usmjerava ispred koga će se nalaziti prefiks uzročne vrijednosti #14 rezervisan ITU-T Preporukom Q.850 za nacionalnu upotrebu.

- (2) Agencija određuje format, strukturu i način dodjele ID broja operaterima, radi korištenja usluge prenosivosti broja.
- (3) ID broj služi za usmjeravanje poziva i predstavlja mrežni broj koji označava telekomunikacionu mrežu (NetID) i komutaciju (NodeID) na kojoj se nalazi preneseni broj.

Član 14.

(Zaštita protiv cikličkih rutiranja u prometu između operatera)

- (1) Operateri su dužni poduzeti posebne mjere radi sprječavanja cikličkih rutiranja prometa između operatera, koje su rezultat nedosljednih informacija iz operativnih baza podataka kojima se definiše ruta uspostave poziva.
- (2) Posebne mjere iz stava (1) ovog člana uključuju:
  - a) Mehanizam koji će automatski prekinuti promet za pozive u kojima pozvana ruta uključuje tzv. „skok suprotan“, a to je slučaj kada jedne mreže elementi uključeni u izgradnju pozvane rute su iskorišteni.
  - b) Mehanizam koji će automatski prekinuti promet za slučaj prijema ID broja za koji nije predviđena prometna ruta.

DIO TREĆI - PRENOSIVOST BROJEVA U FIKSNOJ I MOBILNOJ JAVNOJ TELEFONSKOJ MREŽI

Član 15.

(Prenosivost u fiksnoj i mobilnoj javnoj telefonskoj mreži)

Prenosivost brojeva između operatera u fiksnoj i mobilnoj javnoj telefonskoj mreži moguća je pod slijedećim uslovima:

- a) Prenosivost brojeva između operatera može biti dozvoljena ukoliko je u skladu sa članom 3. ovog Pravila i u okviru brojčanih skupina određenih Pravilom o upravljanju planom brojeva za telefonske usluge u Bosni i Hercegovini.
- b) Brojevi koji nisu obuhvaćeni tačkom a) ovoga člana su brojevi koji su od strane bilo kojeg fiksno operatera iskorišteni isključivo za vlastite potrebe, kao što mogu biti npr. brojevi za testiranje ili brojevi za pristup operaterovim uslugama.
- c) Nisu prenosivi brojevi koji su istovremeno iskorišteni u mrežama više od jednog operatera za usluge posebne namjene.
- d) U fiksnoj javnoj telefonskoj mreži nisu prenosivi pojedinačni brojevi u ISDN seriji ili jedan od brojeva u PBX BRA ISDN seriji.
- e) U mobilnoj javnoj telefonskoj mreži nisu prenosivi identifikacioni brojevi ma kojeg pretplatnika u javno raspoloživim telefonskim servisima obezbjeđenim preko

javne mobilne telefonske mreže (IMSI)

f) Brojevi koji su bili aktivni u korisničkim grupama brojeva u vlastitoj mreži operatera za direktnu komunikaciju u njihovoj mreži ne mogu se razdruživati već se mogu prenositi isključivo u sklopu grupe takvih brojeva. Ovaj princip se primjenjuje i u slučaju kada se grupa takvih brojeva prenosi nazad na izvornog nositelja numeracije.

Član 16.

(Prepoznatljivost cijene u fiksnoj i mobilnoj mreži)

- (1) Polazni operateri dužni su svojim pretplatnicima omogućiti jasnu prepoznatljivost cijena u pozivima prema prenesenim telefonskim brojevima, dajući dovoljno informacija o cijeni poziva na način koji je dostupan pretplatnicima.
- (2) Obaveza iz stava (1) ovog člana izvršiće se bez posebne naknade na teret pretplatnika, pri čemu će se koristiti ali se neće ograničavati na Internet stranicu operatera.
- (3) Radi izvršenja obaveze iz stava (1) ovog člana polazni operater, u fiksnoj i mobilnoj mreži, omogućiće besplatnu govornu poruku o jediničnoj cijeni poziva, prije uspostavljanja nastalog poziva za prenos govornih informacija, prema biranim prenesenim brojevima.
- (4) Operater davatelj usluge iz člana 3. ovoga Pravila ne smije poziv prema prenesenom broju naplaćivati po cijeni koja je veća od cijene poziva koju naplaćuju za nepreneseni broj u istoj telekomunikacionoj mreži i za istu vrstu usluge.
- (5) Operater davatelj usluge iz člana 3. ovoga Pravila ne smije primijeniti veće cijene međusobnog povezivanja za pozive prema prenesenim brojevima, u odnosu na pozive prema neprenesenim brojevima, koji se upotrebljavaju za pružanje istih telekomunikacionih usluga.

Član 17.

(Govorno upozorenje)

- (1) Prilikom uspostavljanja poziva prema prenesenim brojevima operater javne fiksne ili mobilne telekomunikacione mreže u kojoj započinje poziv dužan je prije uspostave poziva izvijestiti pozivaoca govornom porukom o telekomunikacionoj mreži u koju je prenesen pozvani broj i jediničnoj cijeni tog poziva. Ta govorna poruke treba da sadrži slijedeće: „Birani broj je prenesen u mrežu (navesti operatera u čiju mrežu je prenesen broj), cijena poziva je ...KM po minuti, ako želite poziv možete prekinuti u toku zvučnog signala“. Ova poruka glasiće na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, kao i na engleskom jeziku.
- (2) Nakon završene govorne poruke iz stava (1) ovog člana operater davatelj javne govorne usluge uključuje jednoličan zvučni signala u trajanju od tri sekunde u toku kojeg pretplatnik ima dovoljno vremena kako bi prije početka obračuna troškova pozivanja mogao da se odluči da li će raskinuti poziv.

(3) Obaveza iz stava (1) ovog člana neće se primjenjivati u slučaju kada se poziv prema prenesenom broju ne naplaćuje više od poziva broja koji nije prenesen.

DIO ČETVRTI - ADMINISTRATIVNI POSTUPAK

Član 18.

(Postupak prenosa)

- (1) Proces prenosa broja započinje u momentu kada pretplatnik podnese zahtjev za prenos broja operateru kod koga se želi prenijeti broj. Ovaj zahtjev se ujedno smatra zahtjevom za zasnivanje pretplatničkog odnosa.
- (2) Operater primatelj broja provjerava da li je broj prenosiv kao i validnost podataka navedenih u zahtjevu, uključujući tu i potvrdu o izmirenju dugovanja pretplatnika prema operateru davatelju broja u dijelu koji se odnosi na broj za koji se zahtijeva prenos.
- (3) Operater primatelj broja dostavlja operateru davatelju broja zahtjev za prenos broja faksom ili elektronskim putem, što se ujedno smatra zahtjevom pretplatnika za raskidanje pretplatničkog odnosa kod operatera davatelja broja.
- (4) Operater primatelj broja odgovoran je za izvršenje radnji usaglašavanja sa pretplatničkim zahtjevom.
- (5) Operater davatelj broja odgovoran je za izvršavanje svih naloga primljenih od operatera primatelja broja.
- (6) U slučaju da se traženi broj ne može prenijeti iz nekog od razloga predviđenih ovim Pravilom, ili će doći do kašnjenja u prenosu broja, operater davatelj broja je dužan u roku od najviše tri radna dana od dana prijema zahtjeva pismenim putem obavijestiti operatera primatelja broja o razlozima nemogućnosti ili kašnjenja prenosa broja.
- (7) Operater davatelj broja nije obavezan omogućiti prenos broja ako:
  - a) podneseni zahtjev sadrži neke formalne nedostatke koji onemogućavaju postupanje uključujući i neizmiren dug po osnovu korištenja broja za koji se traži prenos, a ti nedostaci se ne otklone u ostavljenom roku;
  - b) podnosilac zahtjeva nije nosilac prava korištenja broja za koji se traži prenos, niti je punomoćnik nosioca tog prava;
  - c) mobilni aparat koji koristi podnosilac zahtjeva evidentiran je na listi ukradenih aparata;
  - d) broj za koji podnosilac zahtjeva traži prenosivost je privremeno isključen;
  - e) tokom realizacije prenosa broja ustanovi se zloupotreba korištenja broja za koji se traži prenosivost, za vrijeme dok se ne odluči o takvom kršenju i daljem pravu na korištenje broja.

- (8) U slučaju da ne postoje smetnje iz stava (7) ovog člana, rok za rješavanje po zahtjevu za prenos broja je deset (10) radnih dana od dana zaprimanja zahtjeva, u kojem roku:
- a) operater davatelj broja provjerava nalog dobiven od operatera primatelja broja;
  - b) operater primatelj broja vrši tehničku pripremu za prihvat na mrežu broja koji se prenosi;
  - c) operater primatelj i operater davatelj broja obezbjeđuje centralnoj administrativnoj bazi podataka prenesenih brojeva informacije o svakoj transakciji poduzetoj u toku postupka prenosa broja, te podatke potrebne za usmjeravanje poziva prema prenesenim brojevima kojima se ažuriraju operativne baze podataka prenesenih brojeva kod operatera.
- (9) Nalog za prenos broja izvršava se na dan koji je određeno ugovorom zaključenim između pretplatnika i operatera primatelja broja u vremenu od 13,00 do 16,00 sati, s tim da su do tog momenta operativne baze podataka operatera ažurirane podatkom o prenesenom broju od strane centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva.
- (10) Period u kojem preneseni broj nije u funkciji uslijed provođenja operacije prenosa ne smije biti duži od tri (3) sata u odnosu na vrijeme koje je određeno ugovorom o prenosu broja između pretplatnika i operatera primatelja broja.

Član 19.

(Prigovor operatera)

Ukoliko operater primatelj broja po primljenoj obavijesti iz člana 18. stav 6. ovoga Pravila ocijeni da ne postoje razlozi uslijed kojih se treba odbiti zahtjev za prenosom broja, dužan je u roku od petnaest (15) dana od dana prijema takve obavijesti uputiti pismeni zahtjev Agenciji radi odlučivanja o obavezi prenosa telefonskog broja. Rok za rješavanje po ovom zahtjevu je trideset (30) dana od dana prijema zahtjeva od strane Agencije.

- (1) U slučaju da Agencija utvrdi da ne postoje razlozi da se, po zahtjevu pretplatnika, odbije prenos broja posebnim rješenjem će se naložiti operateru davatelju broja izvršenje procesa prenosa za traženi broj u roku od deset (10) radnih dana od dana dostave rješenja Agencije tom operateru.
- (2) Žalba izjavljena protiv rješenja kojim se nalaže prenos broja ne odlaže izvršenje.

Član 20.

(Odustajanje od zahtjeva za prenos)

Nakon što je operater primatelj broja uputio nalog za prenos broja operateru davatelju broja pretplatnik ne može zatražiti otkazivanje zahtjeva za prenos broja, osim ukoliko ne dokaže da je operateru davatelju broja podnio pismenu izjavu o raskidu pretplatničkog odnosa.

Član 21.

(Podnošenje ponovnog zahtjeva za prenos broja)

Pretplatnik koji je izvršio prenos broja ne može ponovo tražiti prenos broja u razdoblju kraćem od šest mjeseci od dana posljednjeg prenosa broja.

Član 22.

(Obrazac zahtjeva za prenos broja)

(1) Svi operateri u javnoj telefonskoj mreži Bosne i Hercegovine su obavezni primjenjivati obrazac zahtjeva za prenos broja koji stavljaju na raspolaganje korisnicima telefonskih brojeva u javnoj telefonskoj mreži Bosne i Hercegovine.

(2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana, koji predstavlja ujedno i konačni zahtjev za raskidanje postojećeg pretplatničkog odnosa, mora biti sastavljen na obrascu koji će sadržavati slijedeće podatke:

- a) naziv: "ZAHTJEV ZA PRENOS TELEFONSKOG BROJA";
- b) podatke o pretplatniku – fizičkom licu, adresu priključka (u fiksnoj mreži);
- c) podatke o pretplatniku – pravnom licu, sjedište firme iz sudskog registra, podacima o osobi ovlaštenoj za zastupanje, adresu priključka (u fiksnoj mreži);
- d) datum podnošenja zahtjeva;
- e) broj ili grupu brojeva za koju se zahtijeva prenos;
- f) namjena broja koji se prenosi, prema RAK Pravilo 8/2001, Pravilo o planu brojeva za telefonske usluge u BiH, Službeni glasnik BiH, broj 13/03;
- g) naziv i sjedište operatera davatelja broja;
- h) naziv i sjedište operatera primatelja broja;
- i) datum zahtijevanog prenosa unutar propisanih vremenskih rokova za realizaciju usluge;
- j) izjavu pretplatnika da zahtjeva raskid pretplatničkog odnosa sa operaterom davateljem broja;

- k) zahtjev pretplatnika da se “Zahtjev za prenos telefonskog broja” dostavi operateru davatelju broja radi realizacije prenosa broja;
  - l) izjavu operatera primatelja broja da sa njegove strane ne postoje smetnje da se udovolji zahtjevu za prenos broja, što uključuje i nepostojanje duga prema operateru primatelju broja po osnovu nekog drugog pretplatničkog odnosa;
  - m) saglasnost korisnika da se u skladu sa ovim Pravilom njegovi osobni podaci prikupljaju, obrađuju i razmjenjuju između operatera i upravitelja centralne administrativne baze podataka u svrhu realizacije prenosa broja;
  - n) potpis podnosioca zahtjeva i podatke iz identifikacionog dokumenta, podatke o punomoćniku, broj ovjere punomoći i naziv organa koji je izvršio ovjeru
  - o) broj pod kojim se zahtjev vodi kod operatera primatelja broja.
- (3) Operater primatelj broja ima pravo da odredi i drugu vjerodostojnu dokumentaciju koju je podnosilac zahtjeva dužan dostaviti uz zahtjev iz stava (1) ovog člana u razumnom i neophodnom obimu, ali ni pod kojim uslovima neće uspostavljati takvu obavezu radi usporavanja ili onemogućavanja postupka rješavanja po zahtjevu.

DIO PETI – ZAVRŠNE ODREDBE

Član 23.

(Početak primjene)

Primjena ovog Pravila započeće u skladu sa rokom i uslovima koje odredi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Član 24.

(Stupanje na snagu i objavljivanje)

Ovo Pravilo će se objaviti u “Službenom glasniku BiH” i stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja.

U Sarajevu, 31.01.2008. godine

Broj:01-02-223-1/08

Predsjedavajući Vijeća Agencije

Neven Tomić